

2. Стан та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні/ Портал “Аграрний сектор України” [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://agroua.net/economics/documents/category-92/doc-85/>

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КРИПТОСЕКТОРУ В УКРАЇНІ

А. А. ПАКУЛІНА, канд. екон. наук, доцент

А. М. БУТИРСЬКА здобувач вищої освіти

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Сучасні цифрові технології приводять до народження нових явищ та феноменів, серед яких відзначаються віртуальні активи, що утворюють основу міжнародного крипторинку та стали найбільш динамічно розвиненим сектором глобальної цифрової економіки. Вже зафіксовано понад 20 тисяч різних цифрових валют на глобальному крипторинку, і їхня загальна капіталізація перевищує сумарні бюджети багатьох країн світу.

Статистичні дані за 2022 рік свідчать, що ринкова капіталізація криптовалютної галузі у світі досягла вражаючої суми в \$3 трильйони. На тлі цього індикатора немає іншої сфери, яка могла б похвалитися таким потужним та динамічним темпом приросту капіталу та обсягом залучених інвестицій. Таким чином, XXI століття визначається як цифрова епоха, в якій кожна країна зобов'язана визначитися стосовно ролі та місця криптовалютних активів у своїй економіці. Це, в свою чергу, вимагає належного нормативного врегулювання цієї сфери на національному та міжнародному рівнях. Вироблення адекватних правових рамок стає важливою складовою розвитку цього новаторського сегмента глобальної економіки.

Вітчизняний ІТ-сектор навіть у воєнний період продемонстрував свою надзвичайну стійкість до стресових обставин. Цифрова галузь, опинившись в режимі реального форс-мажору, не тільки утримується, але й продовжує стабільно виконувати контракти, експортувати свої послуги, забезпечувати валютні надходження і сприяє розвитку національної цифрової економіки.

Політична влада приділяє особливу увагу створенню в Україні сприятливих умов для розвитку криптобізнесу. Це включає формування правового підґрунтя, яке дозволить світовим криптокомпаніям легально працювати та вести бізнес у країні, користуючись вітчизняною банківською системою, а українцям - декларувати та захищати свої доходи у віртуальних активах.

На кінець 2022 року міжнародне експертне співтовариство високо оцінило заходи нашої держави щодо розбудови організаційно-правових та техніко-економічних засад розвитку ринку віртуальних активів за останні два роки. Важливим кроком вважається те, що українська криптоспільнота дозволила країні посісти третє місце в світі серед лідерів криптобізнесу, заслуговуючи визнання у глобальних рейтингах.

16 березня 2023 року Україна остаточно оформила легальні норми для криптосектору. Навіть за умов введеного дворічного воєнного стану, Президент України підписав ключовий законопроект щодо віртуальних активів. Цей крок спрямований на прискорення процесу децентралізації та запуску легального ринку віртуальних активів в Україні.

Введення в дію Закону України «Про віртуальні активи» створює відповідне правове поле, яке легалізує та офіційно регулює діяльність іноземних та вітчизняних криптобірж. Банківські установи в Україні отримають можливість відкривати рахунки для криптокомпаній, а громадяни зможуть забезпечити законний захист своїх вкладень у віртуальних активах. Держава, у свою чергу, гарантує захист власників криптовалют та забезпечує судовий захист їхніх прав на віртуальні активи.

Цей закон є рамковим, встановлюючи "правила гри та поведінки" для ключових учасників ринку віртуальних активів - від держави та відповідних органів до операторів послуг та інших учасників. Такий правовий акт створює необхідну основу для подальшого розвитку повноцінного ринку віртуальних активів в Україні. Нормативно врегульований обіг віртуальних активів приверне увагу іноземних інвесторів, роблячи Україну привабливою для цифрових інновацій та покращуючи загальний позитивний імідж країни як цифрового лідера.

Прогресивне регулювання сфери віртуальних активів в Україні, а також гнучка система оподаткування, можуть сприяти привертанню іноземних інвесторів та позитивно вплинути на розвиток вітчизняних стартапів та національної цифрової економіки взагалі. Уповноваженим органом для регулювання обігу віртуальних активів встановлено Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку. Ця комісія буде відповідальна за формування та реалізацію державної політики у сфері віртуальних активів, визначення порядку та особливостей обігу цих активів, видачу дозволів постачальникам послуг, а також за нагляд та фінансовий моніторинг в цій галузі. Ці кроки спрямовані на створення стійкої та відкритої системи, яка сприятиме росту галузі віртуальних активів в Україні та забезпечить відповідний захист інвесторів та учасників цього ринку. Такий підхід може сприяти зміцненню репутації країни як інноваційного гравця в світовому цифровому просторі.

Протягом останніх років український крипториниок визначається найбільшими темпами зростання в Європі, що робить нашу країну однією з провідних в світі у використанні Bitcoin. Без сумніву, Україна може вийти за рамки свого регіону та стати глобальним центром для розвитку криптоіндустрії. Встановлення чітко визначеного правового статусу криптовалюти не лише стимулює збільшення іноземних інвестицій, які так необхідні нашій країні, але й визначає Україну як перспективний ринок для майбутнього.

В контексті цього фону важлива роль у розвитку вітчизняного криптосектора відводиться національним стартапам. Завдяки наполегливості та творчій енергії українських стартапів, Україна залишається ключовим ринком для 60% стартапів країни, випереджаючи європейський ринок (ЄС та Європейська Економічна Зона на 46,4%) та Північну Америку (Сполучені Штати

на 34,3%, Канада на 9,3%). Зараз, коли військові події тривають, іноземні інвестори зберігають певну обережність та стриманість, не поспішаючи робити великі вкладення в українські стартапи та сприяти розвитку вітчизняного сектору. У цьому сценарії, національні стартапи викликають захоплення своєю здатністю продовжувати бізнес навіть у складних умовах, надаючи вражаючий приклад витримки та пристосування до труднощів.

Підсумкова звітність за 2022 рік вразила вражаючими цифрами для ІТ-індустрії України, яка внесла \$7,34 мільярда валютних надходжень у економіку країни. Збільшення обсягу експорту на \$400 мільйонів порівняно з 2021 роком свідчить про той факт, що технологічний сектор став невід'ємною частиною економічного успіху. З 12% участі в загальному експорті України та 6% зростанням, ІТ-індустрія демонструє свою ключову роль у стабілізації української економіки. Але навіть при таких вражаючих цифрах, українські стартапи не мали легкий рік. За звітом «Polish-Ukrainian Startup Bridge» станом на грудень 2022 року виділяються важливі виклики: 12% стартапів зупинили свою діяльність через російське вторгнення; 85,4% назвали брак коштів для розширення команди основною проблемою; 61% не змінювали місце розташування головного офісу, а лише 10,8% отримали понад 50 тис. євро доходу на рік. Більшість стартапів активно працюють з українськими та іноземними клієнтами, диверсифікуючи свою діяльність. Така стратегія дозволяє їм адаптуватися до нових реалій, розширювати можливості виходу на нові ринки, залучати інвестиції.

У червні 2022 року Україна вступила до Європейського «Блокчейн-партнерства» у ролі спостерігача, що відкриває перед нею відмінну можливість взяти участь у створенні «Пан-європейського блокчейну» та інтеграції в цифровий економічний простір ЄС. Також встановлено співпрацю з провідною швейцарською консалтинговою блокчейн-компанією Verum Capital, щоб забезпечити ефективний обмін досвідом та експертними знаннями.

У контексті активної реформи ринку електронних грошей, включаючи криптовалюту, Україна веде динамічний процес адаптації внутрішнього законодавства до загальноєвропейських стандартів, спрямований на впровадження ефективного регулювання криптовалютного сектору та нормалізацію його функціонування.

Наша держава не тільки продовжує залишатися епіцентром для криптовалютних та блокчейн-інновацій, але й демонструє вражаючий ріст власного сектору навіть в умовах воєнного конфлікту. Вітчизняна криптоіндустрія виступає не лише як каталізатор сталого економічного розвитку України, але й як важливий механізм вирішення сучасних викликів. Сприятливі умови для інновацій та підтримка криптобізнесу в країні є ключовими чинниками, які сприяють розвитку криптосфери. В умовах нестабільності та викликів війни, вітчизняні криптопідприємці продовжують виявляти високий рівень стійкості, розвиваючи інноваційні рішення та сприяючи зміцненню економічного пласту України.